

۲۰۱۷/۰۹/۰۶

دوکتور محمد ظاهر عزیز

سفیر سابق افغانستان در یونسکو و ایسکو

مقامات تصمیم گیر حکومت وحدت ملی بدون در نظر داشت منافع علیای فرهنگی و سیاسی کشور، دفتر نمایندگی دایمی افغانستان را در مقر سازمان تعلیمی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در پاریس بست. اینجانب این عمل نادرست حکومت را با تأثرات منفی آن در برنامه های تعلیمی، علمی، فرهنگی، اطلاعات و حقوق بشر در کشور ما از طریق روزنامه آرمان ملی، تلویزیون طلوع نیوز و سایت آریانا افغانستان آنلاین به اطلاع هموطنان رساندم. ضمناً با نوشتن و نشر تعداد مقالاتی که در چند بخش تقدیم گردید، اهداف، برنامه ها، اهمیت و مقام این سازمان بزرگ تعلیمی، علمی و فرهنگی را در جهان و ضرورت روابط جدی و دایم را با این سازمان که حتماً به نفع کشور ما است، به هموطنان و خاصاً به فرهنگیان کشور با حرمت تقدیم نمودم. در ضمن مقالاتی که تحت عنوان زیر و در چند بخش به هموطنان محترم تقدیم می گردند، خدماتی را که نمایندگی دایمی افغانستان از ایام تأسیس آن در مارچ ۲۰۰۲ تا زمانی که اینجانب افتخار خدمتگزاری را به کشور به حیث سفیر کشورم در یونسکو و ایسکو داشتم، گزارش می دهم.

گزارش مختصر بر فعالیت ها و دستاورد های مهم نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو از مارچ ۲۰۰۲ الی جون ۲۰۱۰ میلادی

قسمت دوم بخش اول

ب : کمک های یونسکو به افغانستان در امور فرهنگی :

با مراجعه به تاریخ چند هزار ساله افغانستان، موقعیت جغرافیایی کشور ما که افغانستان را در چهار راه تمدن ها قرار داده است، افتخاراً باید گفت که کشور ما صاحب تمدن های بزرگ است که یا در افغانستان به وجود آمده اند و یا از جاهای دیگر به افغانستان آمده و در این سرزمین رشد نموده به درجه عالی فرهنگی رسیده اند.

در این راستا، از تمدن های اوستائی، بودائی، گریک و بودیزم و تمدن اسلامی یاد می نمایم. آثار بزرگ فرهنگی به جا مانده که دارای ارزشهای فرهنگی بزرگ هستند، رد افغانستان به صورت ظاهر موجود اند و یا در موزیم های افغانستان، خاصاً در موزیم کابل موجود بودند. ضمناً باید گفت که مردم افغانستان دارای غنای فرهنگی متنوع و قابل ملاحظه ای هستند که ایجاب می نماید قدردانی و حفظ گردند و به منظور دسترسی کامل به مزایای دیموکراسی و حرمت به هریک از این فرهنگ ها از آنها استفاده شده در ارتقای آنها برنامه های بزرگ ملی فرهنگی طرح و تطبیق گردد. داشتن تنوع فرهنگی در هر کشوری از جهان نشانه بزرگی و غنای شخصیت فرهنگی مردم آن کشور است.

باید گفت که تنوع فرهنگی در هر کشور بنا ها و پایه های اساسی دیموکراسی صلح آور هستند مشروط بر این که در راه نامعقول از طرف اشخاص و یا گروهی استفاده نگردند.

در شروع سال ۲۰۰۲م (۱۳۸۱ شمسی) همه امور فرهنگی (محسوس و غیر محسوس) در کشور ما به حالت زار، ویرانی و در معرض تجاوز، چور و چپاول دزدان داخلی و خارجی قرار داشتند.

دستگاه اداری مسؤول و صاحب اعتبار مسلکی وجود نداشت، موزیم کابل و موزیم های محلی و ملی ویران و چپاول شده بودند، بت های بامیان که یکی از افتخارات بزرگ فرهنگی در کشور ما محسوب میگردید، در مارچ ۲۰۰۱م کاملاً تخریب شدند، آثار فرهنگی در دوره تمدن بودائی در هده، اطراف کابل، قندهار، غزنی و در موزیم کابل تخریب و ویران شدند و در معرض تعرض و تجاوز دزدان قرار گرفتند و تعداد کثیر آثار فرهنگی محسوس کشور ما به خارج انتقال داده شدند. آثار اسلامی دوره تمدن اسلامی در غزنی، هرات، کابل، بلخ و غیره جاها یا کاملاً و یا قسماً ویران شده بودند و یا دزدیده شده به خارج از کشور انتقال داده شده بودند.

در این حالت، یگانه منبعی که به صورت جدی تصمیم گرفت افغانستان را جهت حفظ آن آثار فرهنگی که در کشور ما باقی مانده بودند، کمک نماید، یونسکو بود.

در این بخش، کمک های یونسکو را برای حفظ میراث فرهنگی افغانستان، بازسازی مؤسسات فرهنگی و تقویت ظرفیت مسلکی کارمندان وزارت اطلاعات و فرهنگ و مؤسسات وابسته به آن را به صورت نهایت مختصر یاد آوری می نمایم.

۱- یونسکو از طریق دفتر یونسکو در کابل، دفاتر یونسکو در تهران و اسلام آباد و بخش فرهنگی یونسکو در پاریس، کمک های قابل ملاحظه بولی، تخریکی، تهیه سامان آلات دفتری، مشورت های مسلکی و تربیت کارمندان مسلکی در وزارت اطلاعات و فرهنگ و مؤسسات وابسته به آن، به دسترس آن وزارت قرار داد.

همه برنامه های کوچک که از منابع یونسکو تمویل میگردید، از طرف نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو تهیه شده و بعد از منظوری مقامات مربوط در مقر یونسکو، از طریق دفتر یونسکو در کابل تطبیق گردیده اند. این نوع برنامه ها بیشتر به شکل تهیه سامان آلات دفتر و یا بلند بردن ظرفیت مسلکی کارمندان آن وزارت صورت گرفته است.

۲- به منظور جلب کمک های مالی، تخصصی (مسلکی) و اقدامات جدی در جهت حفظ میراث فرهنگی باقیمانده در افغانستان، به پیشنهاد نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو، کمیته بین المللی هماهنگی برای حفظ میراث فرهنگی افغانستان که متشکل است از متخصصین جهانی و کارمندان امور فرهنگی افغانستان در شروع سال ۲۰۰۳م با منظوری شورای اجرائیه ای یونسکو تأسیس شده شروع بکار نمود.

۳- دو کمیته متشکل از متخصصین خارجی و داخلی به منظور حفظ میراث فرهنگی در بامیان، منارجام و هرات و دیگر حوزه های فرهنگی دوره اسلامی به کار آغاز نموده و به صورت متداوم جلسه می نمایند.

۴- دو اثر مهم تاریخی دوره های تمدن بودائی و اسلامی (بت های تخریب شده بامیان با حوزه تاریخی و فرهنگی بامیان و منارجام) در لیست میراث فرهنگی جهانی World Heritage List، شامل شدند.

۵- اقدامات جدی متداوم از طرف مرکز میراث جهانی یونسکو که در قالب بخش فرهنگی این سازمان کار میکند، با کمک کشور های دوست افغانستان، جاپان، آلمان، ایتالیا و دیگر کشورها، جهت حفظ رواق های بت های بامیان، حفظ آنچه از میراث فرهنگی در بامیان باقیمانده است و حفظ منار جام، آثار فرهنگی دوره اسلامی در هرات و دیگر جاها، صورت گرفته است.

۶- با کمک جدی یونسکو، موزیم کابل کاملاً ترمیم گردید و شروع به فعالیت نموده تعداد زیاد آثار فرهنگی بیرون از کشور، خاصاً از سویس به آن موزیم انتقال داده شده اند.

ج : کمک های یونسکو به افغانستان در انکشاف اطلاعات:

۱- یونسکو در این زمینه با همکاری کشورهای عضو خاصاً ایالات متحده آمریکا، ایتالیا و جامعه اروپائی و همچنان از طریق برنامه های عادی و کمیته های بین الحکومتی مانند IPDC، (برنامه بین المللی برای انکشاف اطلاعات) در بازسازی دستگاه های اطلاعاتی دولتی (رادیو- تلویزیون) و رسانه های گروهی آزاد خاصاً رادیو کمک های شایسته و قابل وصف نمود.

۲- به اداره رادیو تلویزیون افغانستان، سامان و آلات قابل ملاحظه تخنیکي تهیه شد و کورس های مسلکی با همکاری متخصصین یونسکو در کابل و بیرون از افغانستان جهت آشنائی، تقویت ظرفیت مسلکی کارمندان مسلکی و تخنیکي رادیو- تلویزیون، منعقد گردید.

۳- کمک های مالی، تخنیکي و مسلکی به آژانس باختر صورت گرفت و چندین ورکشاپ برای آشنائی ژورنالیست های افغان در کابل دایر گردید.

۴- بیش از سی رادیوی محلی با همکاری انجمن ژورنالیست ها، مؤسسات و مراکز رسانه های گروهی آزاد با کمک UNDP (برنامه ای انکشافی ملل متحد) و برنامه انکشاف اطلاعات یونسکو، از طریق دفتر یونسکو در کابل افتتاح و شروع به فعالیت و نشرات نمودند.

۵- با پیشنهاد و پشتیبانی نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو، جهت تقویت و یا ادامه فعالیت های بعضی رسانه های گروهی آزاد، از طریق برنامه انکشاف اطلاعات IPDC، کمک مالی شدند.

۶- یکی از برنامه های نهایت مهم نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو، پیشنهاد و تشکیل "کمیسیون عالی مؤقت اطلاعات و رسانه های گروهی" بود.

این کمیسیون با همکاری کامل یونسکو، موافقت وزارت اطلاعات و فرهنگ تشکیل شد. جلسه اول آن با سهمگیری وزیر اطلاعات و فرهنگ در مقر یونسکو، پاریس افتتاح شد.

کمیسیون کار خود را شروع نموده و در مدت تقریباً یکسال بیش از هشتاد فیصد کار خود را تکمیل نمود، اما متأسفانه با تقرر وزیر جدید و با عدم همکاری وزارت اطلاعات و فرهنگ کار کمیسیون که هدف اصلی آن تهیه پالیسی و ستراتیژی ملی در جهت انکشاف اطلاعات در افغانستان بود، تکمیل نشد.

د : اقدامات نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو در دیگر امور فرهنگی که نتایج و موفقیت های صاحب افتخار برای کشور ما بدست آورده اند.

۱- با پیشنهاد سفیر و نماینده دایمی افغانستان در یونسکو و ایسسکو، منظوری شورای اجراییه و تصویب کنفرانس عمومی ایسسکو، تصویب کنفرانس وزرای کشورهای اسلامی در طرابلس در سال ۲۰۰۷م، شهر غزنی، با اعتبار مقام بزرگ فرهنگی غزنه در دوره تمدن غزنوی ها و سهمگیری آن در ارتقای تمدن اسلامی، به حیث پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ م انتخاب و پذیرفته شد. با تأسف که حکومت افغانستان نظر به دلایل نا معقول در سال ۲۰۱۳م از این فرصت بزرگ هیچ استفاده نکرد. (اینجانب در این زمینه مقاله مفصل تحت عنوان "تقدیر از نویسنده نامه غزنی به غنی" - غزنی پایتخت تمدن جهان اسلام نوشته ام که در روزنامه آرمان ملی و در وبسایت آریانا افغانستان آنلاین در دو قسمت به تاریخ های ۲۸ جون و ۳۰ جون ۲۰۱۷م به نشر سپرده شده است. توجه خوانندگان محترم را به لینک ذیل در وبسایت آریانا افغانستان آنلاین جلب می نمایم)

غزنی پایتخت تمدن جهان اسلام قسمت اول

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/aziz_moh_zaher_taqdir_az_naamae_ghazni_ba_ghani.pdf

غزنی پایتخت تمدن جهان اسلام قسمت دوم

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/aziz_moh_zaher_taqdir_az_naamae_ghazni_ba_ghani_2.pdf

۲- با پیشنهاد مشترک نمایندگی های دایمی افغانستان و ترکیه در شورای اجراییه ای یونسکو و تصویب کنفرانس عمومی یونسکو، هشتصد مین سالگرد تولد (۱۲۰۷م)، **مولانا جلال الدین محمد بلخی - رومی** از طرف یونسکو و دیگر کشورهای عضو، تجلیل گردید.

تذکر داده می شود که تجلیل از سالگرد تولد مولانا جلال الدین محمد بلخی - رومی هم در مقر یونسکو، در افغانستان، ترکیه، ایران، تاجکستان و دیگر کشور هایی که به زبان و فرهنگ مولانا علاقه دارند، نیز تجلیل گردیده است. (در این باره نیز بنده مقاله مفصلی تحت عنوان مولانا جلال الدین محمد بلخی رومی و آثار معنوی ایشان نمی تواند توسط هیچ کشوری غضب گردد، نوشتم که در روزنامه های افغانستان و در وبسایت آریانا افغانستان آنلاین به تاریخ ۱۴ جون ۲۰۱۶م منعکس و نشر گردید. توجه خوانندگان محترم را به لینک ذیل در وبسایت آریانا افغانستان آنلاین جلب می کنم).

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/aziz_m_zaher_maolanae_balkhi_molhiyat_farhagi afg.pdf

۳- با پیشنهاد سفیر و نماینده دایمی افغانستان در یونسکو و ایسسکو در شورای اجراییه ای یونسکو و تصویب کنفرانس عمومی این سازمان، یونسکو به نام نامی **مولانا جلال الدین محمد بلخی - رومی**، مدال های طلا، نقره و مس در سال ۲۰۰۸م چاپ و پخش نمود.

۴- اولین مدال طلای مولانا جلال الدین محمد بلخی - رومی به جناب محترم حامد کرزی، رئیس جمهور سابق افغانستان در ضمن مراسم خاصی که در جریان جلسات اسامبله عمومی ملل متحد (۲۰۰۸م) در مقر آن سازمان در نیویارک ترتیب گردیده بود، از طرف مدیر عمومی یونسکو (جناب کویچیرو متسورا)، به او اعطا گردید.

۵- با پیشنهاد نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو هشتصد و پنجاه و مین سال وفات عارف و شاعر بزرگ غزنه، **حکیم سنائی غزنوی** در سال ۲۰۰۸م تجلیل و یاد آوری گردید. مراسم تجلیل این شخصیت بزرگ فرهنگی کشور ما، در افغانستان از طرف حکومت افغانستان که در آن فرهنگیان افغان و مقامات دولتی اشتراک نموده بودند با حرمت برگزار گردید.

۶- با پیشنهاد نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو، تصویب شورای اجرائیه و تصویب کنفرانس عمومی یونسکو، یکصد و پنجاه و مین سال فعال حیات یکی از شخصیت های بزرگ تمدن اسلامی و فرهنگی افغانستان، **علامه سید جمال الدین افغانی**، در سال ۲۰۰۸م تجلیل شد.

۷- با پیشنهاد نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسکو، تصویب شورای اجرائیه و کنفرانس عمومی یونسکو، این سازمان در تجلیل صدمین سال نشر و طبع سراج الاخبار و خدمات صاحبقدر علامه **محمود طرزی**، در سال ۲۰۱۱م سهم صاحب قدر گرفت.

هـ : ترجمه، تعقیب مراحل الحاق افغانستان در میثاق های فرهنگی و تعلیمی:

افغانستان از شروع سال ۲۰۰۲م الی ختم سال ۲۰۰۹م به میثاق های فرهنگی ذیل ملحق گردیده است.

۱- میثاق یونسکو بر وسایل جلوگیری از صدور، ورود و قاچاق دارایی های فرهنگی.

۲- میثاق UNIDROIT، درمورد دارایی های فرهنگی مسروقه و صادر شده غیر قانونی.

۳- میثاق علیه تبعیض در تعلیم و تربیه.

۴- میثاق حفظ میراث های فرهنگی نامحسوس.

۵- میثاق حفظ و توسعه تنوع بیان های فرهنگی.

۶- اساسنامه مرکز بین المللی برای حفظ و ترمیم آثار فرهنگی (ICCROM).

و : کمک های یونسکو به وزارت تحصیلات عالی :

کمک های یونسکو به وزارت تحصیلات عالی، پوهنتون کابل و پوهنتون تعلیم و تربیه به شرح ذیل مختصراً ارائه میگردد:

۱- کمک های مالی، تهیه سامان آلات دفتر در جهت تقویت ظرفیت کاری آن وزارت.

۲- تهیه فیلوشیپ ها برای کارمندان اداره و پلانگذاری وزارت تحصیلات عالی.

۳- تهیه پلان انکشافی وزارت تحصیلات عالی به کمک مؤسسه بین المللی پلانگذاری تعلیم و تربیه یونسکو IIEP.

۴- کمک های مسلکی، تهیه سامان آلات دفتری (کمپیوتر، ماشین های فوتوکاپی و غیره) برای پوهنتون کابل و پوهنتون تعلیم و تربیه .

۵- تأدیة مصارف اشتراک کارمندان مسلکی وزارت تحصیلات عالی در کنفرانس ها، سمینارها و ورکشاپ ها.

ذ : کمک های یونسکو به وزارت امور زنان و اکادمی علوم:

به منظور تقویت ظرفیت اداری و مسلکی، تهیه سامان آلات دفتری، کاغذ و غیره مواد مورد ضرورت وزارت امور زنان و اکادمی علوم، نمایندگی دایمی افغانستان در یونسکو و ایسسکو برنامه های کوچک اما مؤثر به منظور اخذ کمک از برنامه مشخص یونسکو به نام Programme Participation در هر دو سال تهیه نموده از طریق دفتر یونسکو در کابل، به دسترس وزارت امور زنان و اکادمی علوم قرار داده است.

پایان بخش اول قسمت دوم

ادامه دارد

بخش های (۱) ، (۲) و (۳) قسمت اول این مطلب را به کمک لینک های ذیل مطالعه فرمایید:

قسمت اول (بخش ۱)

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/aziz_m_z_dastawardhaye_nomayendagi_afg_dar_unesco_Q.pdf\B

قسمت اول (بخش ۲)

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/aziz_m_z_dastawardhaye_nomayendagi_afg_dar_unesco_Q.pdf\B

قسمت اول (بخش ۳)

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/aziz_m_z_dastawardhaye_nomayendagi_afg_dar_unesco_Q.pdf\B

** * **   ** * **